

TÝŽDEŇ DAGA DANIŠA: PETER KELLNER. MATOVIČ NEUDRŽAL HISTORICKÚ ŠANCU. ĎALŠÍ ÚTOK NA NAŠE SÚKROMIE

- CZ24 News | 2. dubna 2021

1. Koaličný šach

Rok po voľbách tu máme novú vládu. V starom koaličnom formáte a s pôvodným obsadením.

Ak chceme hodnotiť pád premiéra Matoviča v plnom rozsahu, treba sa vrátiť na začiatok. K očakávaniam po voľbách 2020, ktoré Obyčajných vystrelili do dominantnej pozície. A k historickej šanci, ktorá sa tak často neopakuje.

Konzervatívni voliči si do Obyčajných projektovali svoje želania a videli ich ako ochrancov tradičných hodnôt, národného záujmu a kresťanskej kultúry.

Časť znepokojených liberálov zas so strachom v očiach predpovedala slovenskú „konzervatívnu revolúciu“. Báli sa, že Slovensko sa pod vedením silného OĽaNO – a s progresívcami mimo parlamentu – posunie blízko k Maďarsku a Poľsku.

Iní zas avizovali nástup Matovičovej éry, ktorá môže presiahnuť štyri roky a ktorá bude vytláčať konkurenčné strany na okraj.

Nič z toho sa nakoniec nekonalo.

Národná, konzervatívna a kresťanská agenda pre Matoviča nikdy nebola prioritou. Obavy časti liberálov boli prevažne virtuálne.

A „Matovičova éra“ trvala necelý rok. Podpora Obyčajných spadla k desiatim percentám, Matovič narazil na vzburu partnerov a prezidentky. Nakoniec musel skloniť hlavu a vysunúť do funkcie

premiéra Eduarda Hegera.

Je škoda, že Matovič pred rokom nechtyl volebnú šancu a spolu s novou funkciou nezačal rásť a kultivovať svoj štýl (a rozvíjať svoj tím). Po ére Mečiara, Dzurindu a Fica tu bola šanca na to, aby sa do najvyššej politiky vrátili konzervatívne sily. Už nie ako ohnutí služobníci väčších a liberálnejších strán, ale ako dominantné hnutie s masívnou podporou, ktoré by vyvažovalo nastupujúce progresivistické trendy.

Iste, pred rokom na to Matovič nemal. Bol lídrom malej schránkovej „strany“, v hlave nosil dve témy (Fica a Danko) a na budovanie „novej éry“ nemal osobnostné a organizačné vlohy. Ľudia sa však dokážu meniť a rásť. Mnohí z nás tomu verili aj pri Matovičovi.

Po roku sa ukázalo, že táto viera bola slepá a naivná. Nová vládna moc síce naplno zabrala pri boji s korupciou a zločinom, za čo jej patrí rešpekt, no pridanú hodnotu (napríklad konzervatívnu) v ponuke nemala. Predseda vlády sa namiesto toho topil v konfliktoch, neznášanlivosti, osobných urážkach, arogancii k partnerom a napokon aj k akýmkoľvek kritikom...

Ukázal agresívny a plytký štýl, ktorý bol pre prevažnú väčšinu spoločnosti celkom neprijateľný.

Odrazilo sa to na vzťahoch v koalícii, vzťahoch s prezidentkou a na prudkej strate verejnej podpory pre OĽaNO.

Matovič po roku vyhorel. Na zbytočných chybách a na úplnom nedostatku politickej prezieravosti. Znepriatelil si všetkých ako kedysi Mečiar, no s tým rozdielom, že za sebou nevedel udržať presvedčivú verejnú podporu.

Koaličná kríza a jej vyústenie zrejme povedú k tomu, že Obyčajní už nebudú schopní úspešne a dlhodobo vládnuť, upevňovať si pozície a naberať nových voličov. Trendy budú skôr opačné. Najmä ak si uvedomíme, že koalícia nevyriešila dokopy nič z toho, čo ju potápalo. Matovič napriek ponížujúcim ústupkom ostane lídrom koalície, najsilnejšou postavou vlády a po jeho boku ostane nenávidený Sulík, ktorého sa chcel zbaviť.

Možno to znie zvláštne, ale víťazom krízy sú tí v závetrí, naboku, ktorí sa už pred dvoma rokmi netajili tým, že by najradšej Matoviča vymazali z politickej mapy. Teda prezidentka Čaputová (zvolená aj vďaka masívnej finančnej podpore PS – Spolu) a jej progresívci. Po diskreditácii konzervatívnej vlády – ktorá vlastne konzervatívna nebola a nie je – sa budú hrať na novú, liberálnu alternatívu.

Práve toto je jedna z kľúčových vecí, ktoré Matovič veľmi nedomyslel. Nepriateľov, ktorí ho ohrozujú, nemal hľadať vo svojej vláde, ale v opozícii. Aj tej mimoparlamentnej, ktorá vie aktívne vstupovať do politiky cez Prezidentský palác.

2. Ďalší útok na naše súkromie

Ministerstvo vnútra prichádza s mimoriadne spornou zmenou: štát má mať prehľad o zostatkoch na našich bankových účtoch. Vraj v záujme boja s terorizmom a praním špinavých peňazí.

Na tejto novinke je zarážajúce, že prichádza celkom potichu a rozširuje možnosti, akými štát sleduje vlastných občanov. Po pandemických opatreniach, ktoré vláde umožňujú kontrolovať či celkom obmedzovať náš pohyb, prichádza aj možnosť kontroly našich peňaženiek.

K novému centrálnemu registru účtov bude mať prístup polícia, prokuratúra, súdy, Kriminálny úrad Finančnej správy, tajná služba a vojenské spravodajstvo. Nahliadať budú môcť na zostatky (a históriu

zostatkov) akýchkoľvek bankových účtov, firemných aj osobných.

Ak sa to presadí, pôjde o neprimeraný a ľahko zneužitelný zásah do súkromia ľudí. Polícia má predsa aj teraz prístup k týmto údajom – ak vyšetruje osoby podozrivé z trestnej činnosti.

Ministerstvo argumentuje, že to robí v rámci smernice EÚ. Tá však až taký široký rozsah sledovania nevyžaduje. Slovensko sa pokúša ísť nad zámer Únie.

Možno by bolo dobré, keby sa ministerstvo upokojilo, vydýchalo. A skúsilo to s „domácou úlohou“ na druhý, lepšie premyslený a prijateľnejší pokus.

Napokon, výsledok závisí len od toho, čo vláde dovolíme. Presnejšie: čo jej nedovolíme.

3. Cirkev v pohybe

Jednou z dobrých správ je prebúdzanie a protestný hlas katolíckej cirkvi. Biskupi sa pred týždňom verejne sťažovali, že „výkonná moc obmedzila náboženskú slobodu neprimeraným spôsobom“. Pripomínajú, že viacerí vedci a lekári nemali problém s akceptovaním otvorených kostolov, no nič z toho nebolo. Narážalo to na politické bariéry.

Biskupi žiadajú rešpektovať náboženskú slobodu aj počas núdzového stavu – samozrejme, pri dodržiavaní prísnených opatrení.

V tomto zápase je právo na ich strane. Obmedzenia (akékoľvek, nielen náboženské) majú byť odôvodnené, dočasné a primerané. Nie plošné.

V susedných krajinách boli aj počas lockdownových opatrení kostoly otvorené. Aspoň čiastočne. To isté sme videli aj v západnej Európe. Dokonca aj v Španielsku a Francúzsku v čase, keď tam vrcholila pandémia. Náboženský život bol dočasne obmedzený, no nie plošne a natvrdo, dlhodobým zatvorením kostolov. Ako na Slovensku. V Škótsku zas najvyšší súd rozhodol, že dočasné zatvorenie kostolov je protiprávne (chabo zdôvodnené) a musia sa otvoriť.

Je dobré, že po mesiacoch mlčania sa časť spoločnosti aj na Slovensku nahlas dožaduje svojich práv (vláda ustúpila a aspoň počas Veľkej noci bude tolerovať individuálne návštevy kostolov).

A ešte lepšie by bolo, ak by sa viac hovorilo aj o ďalších zásahoch do slobody, ktoré nie sú nevyhnutné a primerané účelu. Napríklad o nosení rúšok vonku. Rúška a respirátory by mali byť dočasne povinné len tam, kde sa zdržiava viac ľudí = kde je zvýšené riziko šírenia infekcie. Nie všade (aj v prírode či na poloprázdnych uliciach).

Vo väčšine európskych krajín môžeme sledovať živé polemiky a právne spory o primeranosti testovania, nosenia respirátorov, zatvárania obchodov či reštaurácií, obmedzovania pohybu... Na Slovensku sme aj v tomto iní. Ohybní, poddajní, poslušní. A zakríknutí.

A nie je to chyba vlády.

Je to chyba spoločnosti, ktorá sa nevie ozvať (česť všetkým výnimkám). Ani vtedy a tam, kde sú už tvrdé opatrenia dokázateľne zbytočné a nelogické.

Aspoň v prírode a na slnku by sme už mali dýchať voľne a zdravo. Nie s bariérovým prekryvaním dýchacích ciest.

4. Peter Kellner

Prehľad zakončíme smutnou udalosťou – nehodou vrtulníka na Aljaške, pri ktorej zomrel český podnikateľ Peter Kellner.

Kellner sa od svojich českých a slovenských kolegov-multimilionárov líšil v dvoch veciach. Vo finančnej sile bol o dve ligy vyššie ako ostatní. A veľmi prísne si strážil súkromie. Nijaké výstrednosti, nijaké pútanie pozornosti a predvádzanie. Neprezrádzal o sebe či o svojich názoroch takmer nič. Až minulý rok prekvapil, keď cez výročnú správu spoločnosti naznačil, že sú mu bližšie konzervatívne hodnoty než tie progresivistické.

Podnikanie Kellnerovho PPF pokrývalo nielen Česko a Slovensko, ale aj Rusko a Čínu. Bol to práve Kellner, kto českých a slovenských oligarchov spojil s čínskou investičnou skupinou CEFC (tá neskôr za záhadných okolností zmizla z trhu aj s kapitálom a čínskymi zakladateľmi).

Krátky čas bol Kellner partnerom EPH, resp. Křetínského a J&T pri kúpe slovenského SPP. Po rusko-ukrajinskom spore však z projektu vycúval.

Minulý rok kúpil americký holding CME, ktorý vlastní napríklad slovenskú televíziu Markíza a českú Novu. Jeho zámery s Markízou však ostali nejasné. O televíziu mala v minulosti záujem aj Haščákova Penta alebo niektorí oligarchovia z pozadia Smeru.

Ešte viac otáznikov nad Markízou tu bude aj po Kellnerovej smrti. Jeho majetok prechádza na rodinnú správčovskú spoločnosť, teda na manželku a deti. Očakáva sa, že manažérsku kontrolu nad časťou impéria Kellnerovcov prevezme vlastník EPH Křetínský, partner Kellnerovej dcéry a blízky priateľ rodiny.

Rovnako sa očakáva aj to, že slovenské podniky Kellnerovcov budú časom na predaj.

Nejasné je len to, či sa na Slovensku nájdu dostatočne silní domáci záujemcovia.

Väčšina z tých, ktorí pri Markíze čakali na príležitosť, je buď za mrežami. Alebo v ich tesnej blízkosti.

Autor: Dag Daniš

Zdroj: <https://www.postoj.sk/>